

Warszawa, dnia 28 sierpnia, 2012 rok

Grupa Posłów
na Sejm RP
Klubu Poselskiego
„Ruch Palikota”

**Szanowna Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy :

- o zmianie o Krajowym Rejestrze Sądowym

Na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy posła Michała Kabacińskiego .

Wiceprzewodniczący
(Sławomir Kopyciński)

USTAWA

z dnia

o zmianie o Krajowym Rejestrze Sądowym

Art. 1 W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, (Dz.U. z 2007 r., Nr 168, poz. 1186, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) Po art. 19b dodaje się art. 19c, 19d i 19e w brzmieniu:

„Art. 19c 1. Wraz z wnioskiem o wpis lub zmianę wpisu w rejestrze przedsiębiorców wnioskodawca składa oświadczenie, że nie figuruje w Krajowym Rejestrze Karnym oraz, że nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa określonego w przepisach rozdziałów XXXIII-XXXVII Kodeksu karnego oraz w art. 585, art. 587, art. 590 i w art. 591 Kodeksu spółek handlowych.

2. Jeżeli przeciwko wnioskodawcy prowadzone jest postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstw, o którym mowa w ust. 1, wraz z wnioskiem o wpis lub zmianę wpisu w rejestrze przedsiębiorców, składa on oświadczenie, w którym informuje o prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu, podając sygnaturę sprawy i właściwy organ prowadzący postępowanie. „,

„Art. 19d 1. Sąd rejestrowy odmawia dokonania wpisu w rejestrze osób skazanych prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa określone w przepisach rozdziałów XXXIII-XXXVII Kodeksu karnego oraz w art. 585, art. 587, art. 590 i w art. 591 Kodeksu spółek handlowych.

2. Sąd rejestrowy przed dokonaniem wpisu w rejestrze dokonuje weryfikacji informacji zawartych w oświadczeniach wnioskodawcy, o którym mowa w art. 19c w Krajowym Rejestrze Karnym

3. W przypadku niezgodności pomiędzy oświadczeniem wnioskodawcy, o którym mowa w art. 19c z informacją z Krajowego Rejestru Karnego, wnioskodawca może przedłożyć sądowi rejestrowemu uwierzytelnione dokumenty udowadniające nieaktualność lub niezgodność ze rzeczywistym stanem faktycznym informacji w Krajowym Rejestrze Karnym, w szczególności prawomocny wyrok uchylający skazanie, postanowienie o zatarciu skazania, decyzję o ułaskawieniu.

4. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia ustali zasady i tryb elektronicznego dostępu sądów rejestrowych do danych Krajowego Rejestru Karnego.”,

„Art. 19e 1. O uprawomocnieniu się wyroku skazującego za przestępstwa, o którym mowa w art. 19c ust. 1, wpisana do rejestru osoba skazana ma obowiązek powiadomić sąd rejestrowy, w terminie 14 dni od uprawomocnienia wyroku.

2. W dniu uprawomocnienia się wyroku skazującego za przestępstwa, o którym mowa w art. 19c ust. 1, osoba skazana wpisana do rejestru ma obowiązek złożyć rezygnację z zajmowanej

funkcji w podmiocie wpisanych do Rejestru oraz powiadomić o tym zdarzeniu osoby upoważnionych do reprezentowania podmiotu wpisanego do Rejestru, a w przypadku ich braku wspólników spółki lub radę nadzorczą, w celu złożenia wniosku o wykreślenie odpowiedniego wpisu w rejestrze.”.

Art. 2 Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia.

Uzasadnienie

Celem niniejszej ustawy jest wprowadzenie zmian w postępowaniu rejestrowym, związanym z uzyskaniem wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, poprzez wprowadzenie rozwiązań prawnych umożliwiających sądom rejestrowym weryfikację osób ubiegających się o wpis, pod względem ich karalności za przestępstwa uniemożliwiające pełnienie funkcji kierowniczych w podmiotach gospodarczych.

1) Aktualny stan prawny

W obowiązującym stanie prawnym sądy rejestrowe pozbawione są realnych instrumentów prawnych umożliwiających im sprawdzenie danych o karalności osób wpisywanych do KRS. Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym jasno i wyraźnie precyzuje, jakie dokumenty należy dołączyć do wniosku o dokonanie wpisu do KRS i co powinno znaleźć się w samym wniosku. Przepisy te jednak nie przewidują obowiązku załączania ani zaświadczenia, ani nawet własnego oświadczenia o niekaralności. Natomiast sąd rejestrowy uprawniony jest do oceny formalnej i merytorycznej jedynie tych dokumentów, których dołączenie jest wymagane przez prawo. Inne dokumenty mogą być dołączone na żądanie sądu wyłącznie wtedy, gdy zaistnieją uzasadnione wątpliwości co do stanu faktycznego. Sąd nie może zatem żądać jakichkolwiek dokumentów w dowolnej sytuacji, a żądanie dołączenia zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego może być skierowane do nowo rejestrowanej spółki jedynie wtedy, gdy zaistnieje uzasadniona wątpliwość co do kwestii karalności konkretnej osoby za przestępstwa określone w art. 18 KSH. Ze względu na dużą ilość wpływających wniosków o dokonanie wpisu do KRS, szansa powzięcia przez sąd rejestrowy wiadomości o karalności osób ubiegających się o wpis jest bardzo mała, często wręcz niemożliwa. Miesięcznie bowiem w Polsce rejestruje się kilka tysięcy spółek, równie wiele jest wniosków o dokonanie zmian w organach działających podmiotów wpisanych do rejestru. Taki stan rzeczy skutkuje tym, iż istnieje wysokie ryzyko wystąpienia przypadków, w których osoby prawomocnie skazane za przestępstwa gospodarcze, przez nieuwagę sądu zostaną wpisane do KRS i będą dalej pełnić kierownicze funkcję w nowych podmiotach gospodarczych- wbrew chociażby przepisom KSH. Tytułem przykładu można przytoczyć sprawę związaną z firmą Amber Gold, której prezesem wpisanym do KRS została osoba, na której ciążyło kilka prawomocnych wyroków w zawieszeniu za przestępstwo oszustwa.

Ponadto obowiązujące przepisy nie zawierają unormowań pozwalających, w przypadku prawomocnego skazania za przestępstwa gospodarcze osób należących do organów podmiotu wpisanego do rejestru, zobligowania ich do złożenia rezygnacji z zajmowanych funkcji. Nie

ma również obowiązek poinformowania o wspomnianym prawomocnym wyroku skazującym sądu rejestrowego. Niewątpliwie istnieje w tej materii luka prawna. Przytoczone przykłady wyraźnie dowodzą, iż obecny stan prawny jest nieuczelnym i umożliwia powstanie sytuacji patologicznych, grożących bezpieczeństwu całego obrotu gospodarczego.

2) Proponowane zmiany

W celu zapobiegnięcia powstaniu w przyszłości podobnych zdarzeń, projekt ustawy zakłada nowelizację ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, przede wszystkim poprzez wprowadzenie obowiązku złożenia przez osobę ubiegającą się o wpis do KRS wraz z wnioskiem, oświadczenia, że nie figuruje ona w Krajowym Rejestrze Karnym oraz, że nie jest prowadzone przeciwko niej postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa określonego w przepisach rozdziałów XXXIII-XXXVII Kodeksu karnego oraz w art. 585, art. 587, art. 590 i w art. 591 Kodeksu spółek handlowych. Wybór wskazanych przestępstw nawiązuje przy tym do art. 18 KSH, który osobą prawomocnie skazanym za wymienione przestępstwa zakazuje pełnienia funkcji członka zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej albo likwidatora.

Z kolei w sytuacji, gdy przeciwko wnioskodawcy toczy się jeszcze postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia wspomnianych przestępstw, wraz z wnioskiem o wpis lub zmianę wpisu w rejestrze przedsiębiorców, obowiązany on będzie do złożenia oświadczenia, w którym poinformuje sąd rejestrowy o prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu, podając sygnaturę sprawy i właściwy organ prowadzący postępowanie. Natomiast w przypadku uprawomocnienia się wyroku skazującego, wnioskodawca będzie miał obowiązek powiadomić o tym zdarzeniu sąd rejestrowy, w terminie 14 dni od uprawomocnienia wyroku. Ponadto w dniu uprawomocnienia się wyroku skazującego, osoba skazana wpisana do rejestru będzie miała obowiązek złożenia rezygnacji z zajmowanej funkcji w organie podmiotu wpisanego do KRS oraz powiadomienia o tym zdarzeniu osoby upoważnionej do reprezentowania podmiotu wpisanego do KRS, a w przypadku ich braku współników spółki lub radę nadzorczą, w celu złożenia przez nich wniosku o wykreślenie odpowiedniego wpisu w rejestrze.

Projekt ustawy zakłada także nałożenia na sąd rejestrowy obowiązku przeprowadzenia przed dokonaniem wpisu w rejestrze weryfikacji informacji zawartych w oświadczeniach wnioskodawcy o niekaralności w Krajowym Rejestrze Karnym. W tym celu konieczne jest zapewnienie sądom rejestrowym elektronicznego dostępu do danych Krajowego Rejestru Karnego. W związku z tym, projekt ustawy nakłada na Ministra Sprawiedliwości obowiązek ustalenia w drodze rozporządzenia zasad i trybu elektronicznego dostępu sądów rejestrowych do danych Krajowego Rejestru Karnego. Rozwiązanie to umożliwi sądom rejestrowym uzyskanie informacji niezbędnych do kontroli karalności osób ubiegających się o wpis do KRS za przestępstwa uniemożliwiające pełnienie funkcji kierowniczych w podmiotach gospodarczych. Jednocześnie nie dojdzie do zwiększenia wysokości opłat związanych z rejestracją działalności gospodarczej ponoszonych przez wnioskodawców, które miałyby z pewnością miejsce w przypadku np. nałożenia obowiązku dołączania do wniosku pisemnego zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego. Dla prawidłowej weryfikacji danych przez sąd w zupełności wystarczy elektroniczny dostęp do Krajowego Rejestru Karnego.

Zgodnie z projektem ustawy, sąd rejestrowy odmówi dokonania wpisu w rejestrze osób skazanych prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa określone w przepisach rozdziałów XXXIII-XXXVII Kodeksu karnego oraz w art. 585, art. 587, art. 590 i w art. 591 Kodeksu spółek handlowych.

W praktyce może się zdarzyć jednak sytuacja, w której informacja z Krajowego Rejestru Karnego nie będzie aktualna w momencie rozpatrywania wniosku o wpis do KRS, np. z powodu prawomocnego uchylenia wyroku skazującego w drodze kasacji czy też zatarcia skazania, których zaistnienie nie zostanie w odpowiednim czasie odnotowane w Krajowym Rejestrze Karnym. W celu zapobiegnięcia sytuacji, w której sąd rejestrowy odrzuci wniosek o wpis osoby, która pomimo zmiany swojej sytuacji prawnej ciągle figuruje w Krajowym Rejestrze Karnym, projekt ustawy zakłada, iż w przypadku niezgodności pomiędzy oświadczeniem wnioskodawcy, a informacją z Krajowego Rejestru Karnego, wnioskodawca będzie mógł przedłożyć sądowi rejestrowemu uwierzytelnione dokumenty udowadniające nieaktualność lub niezgodność ze rzeczywistym stanem faktycznym wpisu w Krajowym Rejestrze Karnym, w szczególności prawomocny wyrok uchylający skazanie, postanowienie o zatarciu skazania lub decyzja o ułaskawieniu. Ostateczne rozstrzygnięcie powstałych wątpliwości należeć będzie do sądu rejestrowego.

Rozwiązania zawarte w projekcie ustawy zapewniają sądom rejestrowym instrumenty niezbędne do prawidłowej weryfikacji karalności osób ubiegających się o wpis do KRS. Wprowadzenie ich do systemu prawnego wyeliminuje ryzyko dalszego prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby skazane wcześniej prawomocnie za przestępstwa gospodarcze. Tym samym zwiększony zostanie poziom bezpieczeństwa i pewności całego obrotu gospodarczego.

Ustawa wejdzie w życie w ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Wejście w życie proponowanych w nim regulacji spowoduje skutki dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Jednak w chwili obecnej trudno jest ocenić koszt utworzenia systemu elektronicznego.

Projekt nie był konsultowany z podmiotami wydającymi opinie.